

คำวินิจฉัยของ นายสุธี สุทธิสมบุรณ์ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๘๓/๒๕๔๗

วันที่ ๑๑ พฤศจิกายน ๒๕๔๗

เรื่อง นายทะเบียนพรรคการเมืองขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคเสรีประชาธิปไตย

นายทะเบียนพรรคการเมืองยื่นคำร้อง ลงวันที่ ๑๑ มิถุนายน ๒๕๔๗ ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญ มีคำสั่งยุบพรรคเสรีประชาธิปไตย เนื่องจากพรรคเสรีประชาธิปไตยใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพรรคการเมือง ไม่เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ และรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพรรคการเมืองไม่ถูกต้อง ตามความเป็นจริงตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๒ มีเหตุให้ยุบพรรคเสรีประชาธิปไตยตามมาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕)

ข้อเท็จจริงตามคำร้องโดยสรุป พรรคเสรีประชาธิปไตยได้รับโอนเงินสนับสนุน ค่าไปรษณียากร และค่าสาธารณูปโภคให้แก่สาขาจากกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมือง ประจำปี ๒๕๔๖ ครั้งที่ ๑ จำนวน ๔ งวด เป็นเงิน ๗๑๘,๒๐๐ บาท และพรรคเสรีประชาธิปไตยได้รับเงินสนับสนุน ค่าไปรษณียากรและค่าสาธารณูปโภคของสาขาพรรคที่จัดแจ้งการจัดตั้งภายหลังที่ยื่นแบบคำขอรับการสนับสนุน จำนวน ๑๑๘ สาขา ละ ๒ เดือน ครั้งที่ ๒ เป็นเงิน ๑๔๑,๖๐๐ บาท ในการโอนเงิน แต่ละงวด สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งจะแจ้งการโอนเงินดังกล่าวให้พรรคทราบ พร้อมทั้งแจ้ง ให้ดำเนินการเกี่ยวกับเรื่องการเงินตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ และประกาศคณะกรรมการการเลือกตั้ง เรื่องหลักเกณฑ์และวิธีการสนับสนุนค่าไปรษณียากรและค่าสาธารณูปโภคให้แก่พรรคการเมืองและสาขาพรรคการเมือง และพรรคเสรีประชาธิปไตย ได้รายงาน การส่งเงินให้แก่สาขาพรรคการเมืองต่อนายทะเบียนพรรคการเมืองทราบตามประกาศคณะกรรมการ การเลือกตั้ง ประจำปี ๒๕๔๖ รวม ๔ งวด

นายทะเบียนพรรคการเมืองได้รับการร้องเรียนของสาขาพรรคเสรีประชาธิปไตย ลำดับที่ ๒๕ กรณีไม่ได้รับเงินสนับสนุนค่าไปรษณียากรและค่าสาธารณูปโภค จึงได้มอบหมายให้สำนักงาน คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดที่มีสาขาพรรคเสรีประชาธิปไตยตั้งอยู่สอบข้อเท็จจริงจาก ผู้มีลายมือชื่อในใบสำคัญจ่ายเงินที่พรรคเสรีประชาธิปไตยรายงานต่อนายทะเบียนพรรคการเมือง และเห็นว่า พรรคเสรีประชาธิปไตยไม่ส่งเงินหรือส่งเงินไม่ครบตามจำนวนที่ได้รับการสนับสนุน

ตามข้อเท็จจริงจากการสอบสาขาพรรคของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด
แม่ภายหลัง พรรคเสรีประชาธิปไตยได้ส่งเอกสารหลักฐานการส่งเงินให้แก่สาขาพรรคเพิ่มเติม
แต่เอกสารหลักฐานดังกล่าวไม่อาจแสดงผลให้เห็นว่าพรรคได้ส่งเงินให้แก่สาขาพรรคครบตามที่ขอรับ
การสนับสนุนและเอกสารหรือหลักฐานดังกล่าวยังมีความขัดแย้งและไม่น่าเชื่อถือ

นายทะเบียนพรรคการเมืองได้พิจารณาเห็นว่า พรรคเสรีประชาธิปไตยใช้จ่ายเงินสนับสนุน
ของพรรคการเมืองไม่เป็นไปตามมาตรา ๖๒ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง
พ.ศ. ๒๕๔๑ มีเหตุให้ยุบพรรคเสรีประชาธิปไตยตามมาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕) เนื่องจากพรรค
เสรีประชาธิปไตยรายงานการส่งเงินสนับสนุนให้สาขาพรรคต่อนายทะเบียนพรรคการเมืองว่า พรรค
เสรีประชาธิปไตยได้ส่งเงินให้สาขาพรรคครบทุกงวดทุกสาขา แต่จากการสอบข้อเท็จจริง โดยสำนักงาน
คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด ปรากฏว่า พรรคเสรีประชาธิปไตยไม่ได้ส่งเงินหรือส่งเงิน
ให้แก่สาขาพรรคแต่เพียงบางงวดเท่านั้น รวมทั้งพรรคเสรีประชาธิปไตยไม่ส่งเงินให้สาขาพรรคตามที่
ได้รับการสนับสนุน ครั้งที่ ๒ แต่กลับนำเงินไปทรงแจกจ่ายในแผนงานและโครงการของพรรค ในปี ๒๕๔๗

ศาลรัฐธรรมนูญได้พิจารณาและมีมติให้รับคำร้องของนายทะเบียนพรรคการเมืองไว้พิจารณา
วินิจฉัย และแจ้งนายทะเบียนพรรคการเมืองทราบ พร้อมส่งสำเนาคำร้องให้พรรคเสรีประชาธิปไตย
เพื่อยื่นคำชี้แจงภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับหรือถือว่าได้รับหนังสือ

พรรคเสรีประชาธิปไตยยื่นคำชี้แจง ลงวันที่ ๑๑ สิงหาคม ๒๕๔๗ ต่อศาลรัฐธรรมนูญ
โดยโต้แย้งข้อกล่าวหาของนายทะเบียนพรรคการเมือง กล่าวคือ พรรคเสรีประชาธิปไตยได้ใช้จ่ายเงิน
ค่าไปรษณียากรและค่าสาธารณูปโภคแก่สาขาพรรค ประจำปี ๒๕๔๖ เป็นไปตามประกาศคณะกรรมการ
การเลือกตั้ง เรื่องหลักเกณฑ์และวิธีการสนับสนุนค่าไปรษณียากรและค่าสาธารณูปโภคให้แก่พรรคการเมือง
อันเป็นประกาศ ฯ ที่ออกโดยอาศัยอำนาจตามมาตรา ๖๑ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ
ว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ และพรรคเสรีประชาธิปไตยได้รายงาน การใช้จ่ายเงินสนับสนุน
ของพรรค ประจำปี ๒๕๔๖ ถูกต้องตามความเป็นจริงภายในเวลาที่กฎหมายกำหนดตามมาตรา ๖๒
แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ แต่นายทะเบียนกลับไม่นำ
เอกสารที่พรรคเสรีประชาธิปไตยรายงานตามมาตรา ๖๒ มาใช้ในการพิจารณาวินิจฉัย แต่กลับ
นำเอกสารที่พรรครายงานตามประกาศคณะกรรมการการเลือกตั้ง เรื่องหลักเกณฑ์และวิธีการสนับสนุน

ค่าไปรษณียากรและค่าสาธารณูปโภคให้แก่พรรคการเมือง ซึ่งออกตามมาตรา ๖๑ แห่งพระราชบัญญัติฉบับเดียวกันมาวินิจฉัย อีกทั้งยังนำเอกสารที่ไม่ใช่เอกสารสิทธิไปให้บุคคลใดบุคคลหนึ่งแสดงสิทธิ ซึ่งเป็นการกระทำโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย พรรคเสรีประชาธิปไตยได้ใช้จ่ายเงินสนับสนุนและรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนเพิ่มเติมถูกต้องตามความเป็นจริง และตรงกับการลงบัญชีของสาขาพรรคบัญชีของพรรค งบการเงินของสาขาพรรค และงบการเงินของพรรค ประจำปี ๒๕๔๖ ซึ่งเป็นไปตามมาตรา ๓๗ มาตรา ๓๘ มาตรา ๓๙ และมาตรา ๔๐ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ ซึ่งพรรคได้จัดส่งบัญชีและงบการเงินดังกล่าวให้นายทะเบียนพรรคการเมืองตามที่กฎหมายกำหนดเรียบร้อยแล้ว การจะกล่าวหาเรื่องการใช้จ่ายเงินของพรรคนั้นน่าจะต้องตรวจสอบบัญชีของพรรคให้ถึงที่สุดก่อน เพื่อให้ได้ข้อเท็จจริงที่ถึงที่สุดตามที่กฎหมายกำหนดไว้ มิใช่การตรวจสอบเพียงเบื้องต้น นอกจากนั้น นายทะเบียนพรรคการเมืองจงใจฝ่าฝืนและไม่ใช้อำนาจหน้าที่ปฏิบัติให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖ เพราะไม่ได้นำมาตรา ๑๕ มาตรา ๒๐ มาตรา ๓๗ มาตรา ๓๘ มาตรา ๓๙ และมาตรา ๔๐ ของพระราชบัญญัติฉบับเดียวกันมาประกอบ การพิจารณาวินิจฉัยชี้ขาด การกล่าวหาพรรคเสรีประชาธิปไตยว่าไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๖๒ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ เป็นการกั่นก้าง เลือกปฏิบัติ ไม่เป็นกลาง และไม่สอดคล้องต่อเจตนารมณ์ในการปฏิรูปการเมืองตามรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบัน

ศาลรัฐธรรมนูญได้พิจารณาคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาของพรรคเสรีประชาธิปไตย ลงวันที่ ๑๑ สิงหาคม ๒๕๔๗ แล้ว มีคำสั่งให้รับคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาของพรรคเสรีประชาธิปไตย รวมเข้าไว้ในสำนวน และแจ้งให้นายทะเบียนพรรคการเมืองทราบ

นายทะเบียนพรรคการเมืองชี้แจงเพิ่มเติมต่อศาลรัฐธรรมนูญว่า กรณีเงินสนับสนุน ค่าไปรษณียากร และค่าสาธารณูปโภคของสาขาพรรคเสรีประชาธิปไตยเพิ่มเติม จำนวน ๑๑๘ สาขา เป็นเงิน ๑๔๑,๖๐๐ บาท และพรรคเสรีประชาธิปไตยมิได้ส่งเงินให้สาขาพรรคและรายงานการส่งเงินให้สาขาพรรคภายในระยะเวลาที่กำหนด และสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งได้มีหนังสือแจ้งเตือนให้พรรคเสรีประชาธิปไตยส่งรายงานการส่งเงินให้แก่สาขาพรรค หรือส่งเงินสนับสนุน ๆ จำนวน ๑๔๑,๖๐๐ บาท คืนกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่พรรคได้รับหนังสือจากนายทะเบียนพรรคการเมือง

พรรคเสรีประชาธิปไตยมิได้ดำเนินการภายในกำหนดระยะเวลา แต่กลับมีหนังสือขอผ่อนผันการคืนเงิน
แก่กองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมือง โดยให้เหตุผลว่า “พรรคมีความจำเป็นต้องดำเนินกิจการ
ทางการเมืองตามแผนงานและโครงการ ในปี ๒๕๕๗ ต่อไป จึงได้นำเงินค่าไปรษณียากรและค่าสาธารณูปโภค
แก่สาขาจำนวนดังกล่าวไปทรงแจ้งจ่ายในแผนงานและโครงการของพรรค ประจำปี ๒๕๕๗ เพื่อบรรเทา
ความเดือดร้อนและเสียหายที่เกิดขึ้นกับพรรค จากการชะลอการจ่ายเงิน ฯ”

ศาลรัฐธรรมนูญได้พิจารณาคำร้องเพิ่มเติมของนายทะเบียนพรรคการเมือง และมีคำสั่งให้รับ
คำร้องเพิ่มเติมของนายทะเบียนพรรคการเมืองรวมเข้าไว้ในสำนวน และแจ้งให้พรรคเสรีประชาธิปไตยทราบ

พรรคเสรีประชาธิปไตยยื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา ลงวันที่ ๗ ตุลาคม ๒๕๕๗ ต่อศาลรัฐธรรมนูญ
และโต้แย้งว่า การใช้อำนาจตามมาตรา ๖ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง
พ.ศ. ๒๕๕๑ ตรวจสอบการใช้จ่ายเงินสนับสนุนก่อนถึงกำหนดเวลาในการรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุน
ตามมาตรา ๖๒ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ โดยอ้าง
เหตุผลว่าได้รับการร้องเรียนทางโทรศัพท์ และนำหลักฐานที่พรรครายงานตามประกาศคณะกรรมการ
การเลือกตั้งที่ออกตามมาตรา ๖๑ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑
และไม่ใช่เอกสารสิทธิ เพราะเอกสารหลักฐานที่พรรคส่งนั้นเป็นสำเนาของสำเนาใบสำคัญจ่าย หรือ
ใบเสร็จรับเงินของพรรค การตรวจสอบการใช้จ่ายเงินสนับสนุนก่อนการรายงาน ฯ ไม่น่าจะเป็นการ
ใช้อำนาจตามมาตรา ๖ ที่ชอบด้วยกฎหมาย หลักเกณฑ์การตรวจสอบการใช้จ่ายเงินสนับสนุนที่นายทะเบียน
พรรคการเมืองและสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งกล่าวอ้าง เป็นหลักเกณฑ์ที่กำหนดกันขึ้นเอง
โดยไม่มีบทบัญญัติในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ ให้อำนาจ
หรือรองรับไว้ กรณีเงินค่าไปรษณียากรและค่าสาธารณูปโภค จำนวน ๑๑๘ สาขา เป็นจำนวนเงิน
๑๕๑,๖๐๐ บาท ที่พรรคเสรีประชาธิปไตยได้รับโอนจากสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง และ
ทางพรรคได้แจ้งคืนเงินดังกล่าวต่อนายทะเบียนพรรคการเมืองทราบเรียบร้อยแล้ว ถือได้ว่า พรรค
เสรีประชาธิปไตยไม่ได้ใช้จ่ายเงินสนับสนุนและขอคืนเงินสนับสนุนเข้ากองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมือง
เป็นการปฏิบัติตามประกาศคณะกรรมการการเลือกตั้ง จึงไม่จำเป็นต้องปฏิบัติตามประกาศคณะกรรมการ
กองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมือง และไม่ถือว่า พรรคเสรีประชาธิปไตยใช้จ่ายเงินสนับสนุน

ไม่เป็นไปตามมาตรา ๖๒ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ ส่วนวิธีปฏิบัติในการคืนเงินไม่มีบทบัญญัติในกฎหมายและระเบียบอื่นใดให้พรรคการเมืองปฏิบัติการขอผ่อนผันการคืนเงินสนับสนุน จำนวน ๑๔๑,๖๐๐ บาท เมื่อได้แจ้งให้นายทะเบียนพรรคการเมืองทราบแล้ว นายทะเบียนพรรคการเมืองมิได้ทักท้วง หรือคัดค้าน หรือมีคำสั่งให้พรรคเสรีประชาธิปไตย ปฏิบัติเกี่ยวกับกรณีนี้ อย่างไรก็ตาม จึงถือได้ว่า นายทะเบียนพรรคการเมืองรับทราบ ยินยอม หรือเห็นด้วย ในการผ่อนผันการคืนเงินดังกล่าว ที่สำคัญพรรคเสรีประชาธิปไตยได้รายงานการคืนเงินไว้ในรายงาน การใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพรรค ประจำปี ๒๕๔๖ เรียบร้อยแล้ว และเหตุผลในการขอผ่อนผัน เป็นการใช้จ่ายเงินสนับสนุนหลังจากพรรคเสรีประชาธิปไตยได้แจ้งขอคืนเงินกองทุนดังกล่าวแล้ว

ศาลรัฐธรรมนูญได้พิจารณาและมีคำสั่งให้รับคำชี้แจงเพิ่มเติมของพรรคเสรีประชาธิปไตย รวมไว้ในสำนวน

ข้อเท็จจริงตามคำร้องของนายทะเบียนพรรคการเมือง คำร้องเพิ่มเติม และคำชี้แจง แก่ข้อกล่าวหา ของพรรคเสรีประชาธิปไตยมีเพียงพอในการพิจารณาวินิจฉัย โดยมีประเด็นที่ต้องวินิจฉัย คือ พรรค เสรีประชาธิปไตยไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๖๒ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มีเหตุให้ยุบพรรคเสรีประชาธิปไตยตามมาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕) หรือไม่

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๓๗ มาตรา ๓๘ มาตรา ๓๙ มาตรา ๔๐ มาตรา ๖๑ มาตรา ๖๒ และมาตรา ๖๕ บัญญัติไว้ ดังนี้

มาตรา ๓๗ “ให้คณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองมีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการบริหารการเงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดของพรรคการเมืองและสาขาพรรคการเมือง ตลอดจนจัดให้มีการทำบัญชี ตามมาตรา ๓๘ ให้ถูกต้องตามความเป็นจริง

ในกรณีที่มีการจัดตั้งสาขาพรรคการเมือง ให้ประธานสาขาพรรคการเมืองจัดให้มีการทำบัญชี ของสาขาพรรคการเมืองตามมาตรา ๓๘ และรับรองความถูกต้อง ตลอดจนจัดส่งบัญชีของสาขา พรรคการเมืองเพื่อแสดงรวมไว้ในบัญชีของพรรคการเมือง”

มาตรา ๓๘ “บัญชีของพรรคการเมืองและบัญชีของสาขาพรรคการเมือง ประกอบด้วย

(๑) บัญชีรายวันแสดงรายได้หรือรายรับ และแสดงค่าใช้จ่ายหรือรายจ่าย

(๒) บัญชีแสดงรายรับจากการบริจาคตามมาตรา ๔๘

(๓) บัญชีแยกประเภท

(๔) บัญชีแสดงสินทรัพย์และหนี้สิน

การลงรายการบัญชีต้องมีเอกสารประกอบการลงบัญชีที่ถูกต้องสมบูรณ์โดยครบถ้วน บัญชีตาม (๑) และ (๒) ต้องลงรายการให้แล้วเสร็จภายในสิบห้าวันนับแต่รายการนั้นเกิดขึ้น บัญชีตาม (๓) และ (๔) ต้องลงรายการให้แล้วเสร็จภายในสิบห้าวันนับแต่วันสิ้นเดือนของเดือนที่รายการนั้นเกิดขึ้น”

มาตรา ๓๕ “พรรคการเมืองและสาขาพรรคการเมืองต้องปิดบัญชีครั้งแรกภายในวันสิ้นปีปฏิทินที่ได้จัดแจ้งการจัดตั้งขึ้น และครั้งต่อไปเป็นประจำทุกปีในวันสิ้นปีปฏิทิน

การปิดบัญชีให้จัดทำงบการเงิน ซึ่งอย่างน้อยต้องประกอบด้วย งบดุลและงบรายได้ และค่าใช้จ่ายของพรรคการเมือง กรณีที่มีสาขาพรรคการเมือง งบการเงินให้รวมถึงงบการเงินของสาขาพรรคการเมืองทุกสาขาพรรคการเมืองด้วย

งบดุลต้องแสดงรายการ สินทรัพย์ หนี้สิน และทุนของพรรคการเมือง

งบรายได้และค่าใช้จ่ายอย่างน้อยต้องแสดงที่มาของรายได้ ซึ่งได้รับจากเงินบริจาค เงินสนับสนุนจากรัฐ และรายได้อื่นที่มีกับทางใช้ไปของค่าใช้จ่ายดำเนินการของพรรคการเมือง โดยเฉพาะค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งต้องแสดงไว้โดยชัดเจน

งบดุลต้องจัดให้มีผู้สอบบัญชีรับอนุญาตตรวจสอบและรับรองการสอบบัญชี”

มาตรา ๔๐ “งบการเงินที่ผู้สอบบัญชีรับอนุญาตตรวจสอบและรับรองแล้วต้องเสนอที่ประชุมใหญ่ของพรรคการเมืองอนุมัติภายในเดือนเมษายนของทุกปี โดยแจ้งให้สมาชิกทราบล่วงหน้า และปิดประกาศไว้ ณ ที่ตั้งสำนักงานของพรรคการเมือง และสาขาพรรคการเมืองไม่น้อยกว่าสิบห้าวัน

งบการเงินซึ่งที่ประชุมใหญ่ของพรรคการเมืองอนุมัติแล้วตามวรรคหนึ่ง หัวหน้าพรรคการเมืองต้องรับรองความถูกต้องร่วมกับற்றுญิกพรรคการเมือง และให้หัวหน้าพรรคการเมืองส่งงบการเงินต่อนายทะเบียนภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ที่ประชุมใหญ่ของพรรคการเมืองอนุมัติพร้อมทั้งสำเนาบัญชีตามมาตรา ๓๕

เมื่อนายทะเบียนได้รับงบการเงินและสำเนาบัญชีตามวรรคสองแล้ว ให้นายทะเบียนเสนอต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งเพื่อตรวจสอบและประกาศให้สาธารณชนทราบ”

มาตรา ๖๑ “คณะกรรมการการเลือกตั้งอาจกำหนดให้พรรคการเมืองได้รับการสนับสนุนในเรื่องค่าไปรษณียากร ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับสาธารณูปโภค และด้านอื่น ๆ เพื่อดำเนินกิจการในทางการเมืองอย่างเท่าเทียมกันตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด”

มาตรา ๖๒ “พรรคการเมืองที่ได้รับเงินสนับสนุนต้องใช้จ่ายเงินสนับสนุนให้เป็นไปตามที่บัญญัติไว้ในส่วนนี้ และจะต้องจัดทำรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพรรคการเมือง ในรอบปีปฏิทินให้ถูกต้องตามความเป็นจริง และยื่นต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งภายในเดือนมีนาคมของปีถัดไป”

มาตรา ๖๕ “พรรคการเมืองย่อมเลิกหรือยุบด้วยเหตุใดเหตุหนึ่ง ดังต่อไปนี้”

- (๑) มีเหตุต้องเลิกตามข้อบังคับพรรคการเมือง
- (๒) มีจำนวนสมาชิกเหลือไม่ถึงสิบห้าคน
- (๓) มีการยุบพรรคการเมืองไปรวมกับพรรคการเมืองอื่นตามหมวด ๕
- (๔) มีคำสั่งศาลรัฐธรรมนูญยุบพรรคการเมือง
- (๕) ไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรา ๒๕ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๘ มาตรา ๓๕ หรือ

มาตรา ๖๒

เมื่อปรากฏต่อนายทะเบียนว่าพรรคการเมืองใดมีเหตุตามที่ระบุไว้ใน (๑) (๒) (๓) หรือ (๕) ให้นายทะเบียนยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ความปรากฏต่อนายทะเบียน เมื่อศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้วเห็นว่า มีเหตุดังกล่าวเกิดขึ้นกับพรรคการเมืองตามคำร้องของนายทะเบียน ให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งให้ยุบพรรคการเมืองนั้น

ในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้ยุบพรรคการเมืองใดแล้ว ให้นายทะเบียนประกาศคำสั่งยุบพรรคการเมืองนั้นในราชกิจจานุเบกษา”

พิจารณาแล้วเห็นว่า ข้อเท็จจริงตามคำร้องของนายทะเบียนพรรคการเมือง ซึ่งระบุว่า พรรคเสรีประชาธิปไตยใช้จ่ายเงินสนับสนุนค่าไปรษณียากรและค่าสาธารณูปโภค ประจำปี ๒๕๔๖ ครั้งที่ ๑ เป็นเงิน ๑๑๘,๒๐๐ บาท ไม่เป็นไปตามมาตรา ๖๒ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ กล่าวคือ พรรคไม่ส่งเงินหรือส่งเงินไม่ครบตามจำนวนที่ได้รับการสนับสนุนให้แก่สาขาพรรคตามผลการสอบสาขาพรรคของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดนั้น และพรรคเสรีประชาธิปไตยได้แย้งว่า การตรวจสอบการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพรรคการเมือง โดยอาศัยอำนาจตามมาตรา ๖ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑

จะต้องใช้หลักฐานต่าง ๆ ที่พรรคการเมืองใช้ประกอบการรายงานตามแบบรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนตามนัยมาตรา ๖๒ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ ที่นายทะเบียนพรรคการเมืองกำหนดเท่านั้น การตรวจสอบการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพรรคเสรีประชาธิปไตย ก่อนถึงกำหนดรายงานการใช้จ่ายเงินตามมาตรา ๖๒ ไม่น่าจะกระทำได้ และเงินค่าไประฆนิยากรและค่าสาธารณูปโภคที่จ่ายให้สาขาพรรคเป็นเงินสนับสนุนเช่นเดียวกับเงินสนับสนุนที่พรรคได้ใช้จ่ายในกรณีอื่น เช่น เงินสนับสนุนที่ใช้จ่ายในการจัดทำวารสารของพรรค หรือใช้จ่ายในการจัดสัมมนาอบรมสมาชิก หลักฐานต่าง ๆ ที่แสดงถึงการจ่ายเงินสนับสนุนต้องส่งไปพร้อมกับรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนในรอบปีปฏิทิน และต้องรายงานภายในเดือนมีนาคมของปีถัดไป เมื่อพรรคได้ส่งหลักฐานดังกล่าว นายทะเบียนพรรคการเมืองจึงตรวจสอบหลักฐานการใช้จ่าย เงินสนับสนุนของพรรคว่าถูกต้องหรือไม่ นอกจากนั้น การนำเหตุร้องเรียนทางโทรศัพท์ของกรรมการสาขาพรรคเสรีประชาธิปไตย ลำดับที่ ๒๕ เพื่อตรวจสอบการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพรรค แก่สาขาพรรค ประจำปี ๒๕๔๖ ทั้ง ๆ ที่ความเป็นจริงไม่มีการร้องเรียนทางโทรศัพท์ และไม่สามารถแสดงหลักฐานคำร้องเรียนดังกล่าวให้ปรากฏเป็นจริงได้ และสาขาพรรคลำดับที่ ๒๕ ไม่มีปัญหา การใช้จ่ายเงินสนับสนุนประจำปี ๒๕๔๖ แต่ประการใด เนื่องจากการใช้จ่ายเงินสนับสนุนตามที่บัญญัติไว้ตามมาตรา ๖๒ ของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ หมายความว่ารวมถึงการที่พรรคการเมืองไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๖๑ ของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ ด้วย เหตุผลของพรรคเสรีประชาธิปไตย ที่ไม่ได้รับฟังผลการสอบข้อเท็จจริงสาขาพรรคของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด โดยพรรคเสรีประชาธิปไตยได้ตั้งคณะกรรมการสอบสวนของพรรคสอบสาขาพรรคที่ให้ถ้อยคำต่อคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด และสาขาพรรคให้ถ้อยคำโดยยกเลิกการให้ถ้อยคำที่ให้ไว้เดิมกับสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด เป็นเหตุผลที่ไม่มีน้ำหนักเพียงพอ และพยานหลักฐานของนายทะเบียนพรรคการเมืองมีความสมบูรณ์น่าเชื่อถือมากกว่าเหตุผลของพรรคเสรีประชาธิปไตย ดังนั้น เมื่อพรรคเสรีประชาธิปไตยไม่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ในมาตรา ๖๑ ในการใช้จ่ายเงินสนับสนุนค่าไประฆนิยากรและค่าสาธารณูปโภค ครั้งที่ ๑ จำนวน ๙๑๘,๒๐๐ บาท รวมทั้งรายงานการใช้จ่ายเงินดังกล่าวไม่ถูกต้องตามความเป็นจริง จึงถือได้ว่า พรรคเสรีประชาธิปไตยไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรา ๖๒ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง ฯ มีเหตุให้ยุบพรรค

เสรีประชาธิปไตยตามมาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕) สำหรับการใช้จ่ายเงินสนับสนุนค่าไปรษณียากร และค่าสาธารณูปโภคของพรรคเสรีประชาธิปไตย ประจำปี ๒๕๔๖ ครั้งที่ ๒ จำนวน ๑๔๑,๖๐๐ บาท และพรรคเสรีประชาธิปไตยต้องส่งเงินให้สาขาพรรค ภายใน ๑๕ วัน นับแต่วันที่ได้รับแจ้งจาก สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง และเมื่อดำเนินการแล้วต้องรายงานให้นายทะเบียนพรรคการเมืองทราบ ภายใน ๑๕ วัน นับแต่วันที่ได้ส่งเงินให้สาขาพรรค แต่พรรคเสรีประชาธิปไตยมิได้ดำเนินการ แต่ประการใด และสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง ได้แจ้งเตือนให้พรรคเสรีประชาธิปไตย ส่งรายงานการส่งเงินให้สาขาพรรค หรือส่งเงินสนับสนุน ฯ จำนวน ๑๔๑,๖๐๐ บาท คืนกองทุน ฯ ภายใน ๗ วัน พรรคเสรีประชาธิปไตยมิได้ส่งเงินตามที่พรรคได้รับการสนับสนุนให้แก่สาขาพรรค เพื่อเป็นค่าไปรษณียากรและค่าสาธารณูปโภค หรือส่งเงินคืนกองทุน ฯ ภายในกำหนดเวลา แต่กลับ มีหนังสือขอผ่อนผันการคืนเงินและขอนำเงินจำนวนดังกล่าวไปทดรองจ่ายในแผนงานและโครงการ ของพรรค ฯ ประจำปี ๒๕๔๗ ข้อเท็จจริงดังกล่าว จึงฟังได้ว่าพรรคเสรีประชาธิปไตยใช้จ่ายเงิน ที่ได้รับการสนับสนุนค่าไปรษณียากรและค่าสาธารณูปโภค จำนวน ๑๔๑,๖๐๐ บาท ไม่เป็นไปตาม ประกาศคณะกรรมการกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมือง ซึ่งออกตามมาตรา ๖๑ แห่งพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง ฯ และรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนดังกล่าวไม่ถูกต้อง ตามความเป็นจริง เป็นการไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๖๒ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย พรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ โดยสรุป พรรคเสรีประชาธิปไตยใช้จ่ายเงินค่าไปรษณียากรและ ค่าสาธารณูปโภค ครั้งที่ ๑ จำนวน ๗๑๘,๒๐๐ บาท และครั้งที่ ๒ จำนวน ๑๔๑,๖๐๐ บาท ไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนดและรายงานการใช้จ่ายเงินทั้งสองครั้ง ไม่ถูกต้องตามความเป็นจริง จึงมีเหตุให้ยุบพรรคเสรีประชาธิปไตยตามพระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕)

ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น อาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย พรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๕ วรรคสอง จึงให้ยุบพรรคเสรีประชาธิปไตย

นายสุธี สุทธิสมบุรณ์

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ